

عکس:مصطفی قلمی، ایسنا

با سیلی زدن به علی دایی چه چیزی درست می‌شود؟

علی دایی، اسطوره فوتبال ایران، این روزها مجددا در بطن اتفاقی قرار گرفته که اخبارش سراسر دنیا را درنوردیده و همچنان تبعات آن ادامه دارد. ماجرای جدید مربوط به برگرداندن هوایمایی است که همسر و دختر او را به مقصد دوبی می‌برد. هوایمایی ماهان در مسیر سفر به امارات مجبور به فرود در فرودگاه کیش شد و نهایتا همسر و دختر علی دایی از آن پرواز پیاده شدند. عنوان شد که دلیل چنین اقدامی که با واکنش‌های منفی بسیاری روبه‌رو شد، مربوط به تعطیلی فروشگاه جواهرآلات همسر علی دایی در سه روز از آبان‌ماه است. اگرچه آن اتفاق واکنش‌های زیادی را به همراه داشت و مکرر درباره‌اش صحبت شد ولی نهایتا به‌طور رسمی مشخص نشد چرا مانع سفر خانواده علی دایی شده‌اند؛ به‌ویژه اینکه قوه قضائیه هم بیابیه منتسب به خودش در این ماجرا را تکذیب کرد. علی دایی هم با اظهار بی‌اطلاعی از دلیل واقعی این رفتار، خواستار شفافیت ماجرا شد. انتشار همین خبر در رسانه‌های بین‌المللی دوباره نگاه‌ها را متوجه قضای کنونی و اجتماعی ایران کرد و حساسیت‌های بیشتری بر برانگیخت. خود همان ماجرا به قدر کافی برای ایران در فضای رسانه‌های بین‌المللی هزینه تراشیده ولی حالا حمید رسایی مدیرمسئول هفته‌نامه ۹ دی که پیش‌تر اظهاراتی درباره علی کریمی هم حسابی خرساز شده بود، در گفت‌وگویی ویدئویی خواستار برخورد شدیدتر با علی دایی شده است. او می‌گوید: «علی دایی که خانواده‌اش می‌خواست برای کریمسن از کشور خارج شود حدود یک ماه و نیم پیش در قسه اردبیل دو بار در صفحه‌اش پیست گذاشت و نوشت یک دختر سرزمین ما که کشته شده است. خانواده آن مرحومه گفتند آقای دایی شما اسطوره شهر ما هستی ولی این دختر خودکشی کرده است. تلویزیون گزارش تهیه کرده. اوزرئانس و مدرسه و آشنایان هم شهادت دادند. بعد علی دایی می‌گوید من اگر تحقیق نکردم بودم چنین حرف‌هایی را نمی‌زدم؛ یعنی آقا همکی بروید، دو هزار چیدز نپارید… بعد کسی با او برخورد نمی‌کند». اشاره حمید رسایی به

روایت یک فساد نظام‌مند

حمیدرضا اکبرپور؛ جام جهانی قطر با زرق‌وبرق رشک‌برانگیز و هزینه‌کردی بیش از ۲۰۰ میلیارد دلار برکاز شد. در روزهای منتهی به آغاز این رویداد باشکوه، مستندی با عنوان «FIFA Uncovered» که به صورت‌های مختلف مانند افشای فیفا، فیفا بدون پوشش یا برملاشدن فیفا ترجمه شده است، در سطح جهانی انتشار یافت. به‌صورت دقیق‌تر، این مستند در تاریخ ۹ نوامبر برابر با ۱۸ آبان یعنی کمتر از دو هفته مانده به آغاز جام جهانی ۲۰۲۲، توسط نتفلیکس و به کارگردانی دانیل گوردن منتشر شد. در این مستند به فوتبال، فیفا و مقامات این نهاد پرداخته شده است. نقش این متغیرها را در پنج دهه و با تمرکز بر افشاکاری درباره رسوایی مالی در فیفا به سال‌های ۲۰۱۵ میلادی بررسی کرده است. این تقسیم‌بندی را می‌توان به چارچوب این یادداشت نیز تسری داد.

بخش سفید و تابناک این مستند به فوتبال پرداخته است. ورزشی که از ورزش صرف بودن، به هنر و سپس هنر-صنعتی تبدیل شد که امروزه در آوردگاه جام‌جهانی بیش از چهار میلیارد بیننده دارد. علاوه بر اینکه به‌عنوان پرفرطرفدارترین ورزش دنیا شناخته می‌شود و بیشترین ورزشکار حرفه‌ای را هم از بین سایر ورزش‌ها به خود اختصاص داده است. جذبه آن به حدی است که تمام اقصی‌نقاط دنیا را درنوردیده است. حتی کشورهایی مانند ژاپن و ایالات متحده که چندان روی خوشی به آن نشان نمی‌دادند، اکنون چنان جذب آن شده‌اند که برای برگزاری تورنمنت‌های مرتبط با آن، سرمایه‌گذاری‌های هنگفتی انجام می‌دهند. جام جهانی ۲۰۰۲ کره و ژاپن، جام جهانی ۱۹۹۴ ایالات متحده و البته جام جهانی ۲۰۱۶ پیش‌رو که باز ایالات متحده یکی از میزبانان است، به‌خوبی نشان‌دهنده نفوذ این ورزش در سخت‌جان‌ترین محافل آن است.

بخش خاکستری این مستند به فیفا می‌پردازد. فیفا سازمانی است که توسط اربرت گوترین فرانسوی تأسیس شد و به وسیله ژول ریمه فرانسوی، آوازه جهانی پیدا کرد. درواقع ژول ریمه، ورزش فوتبال را بین‌المللی کرد. این سازمان از دهه ۷۰ میلادی با زوج هاولاژر برزیلی (رئیس وقت فیفا) و بلاتر سونیسی (دبیرکل وقت فیفا) از سازمانی ورزشی به سمت سازمانی تجاری تغییر مسیر داد. این تغییر مسیر باعث شد تا ثروت فراوانی به سمت فیفا سرازیر شود. این ثروت هنگفت و ابزار بی‌ظنریی مانند جام جهانی، سبب شد که این نهاد به سازمانی بسیار قدرتمند تبدیل شود. سازمانی که به‌خاطر اعمال صلاحیت جهانی در این ورزش، بعضا با اقداماتی مانند تعلیق سبب شده است تا رویکرد کشورها را تغییر دهد؛ امری که شاید حتی از ابرسازمانی مانند سازمان ملل متحد و ارگانی مانند شورای امنیت با اختیارات بسیار هم برنیامده است. در این مستند با توجه به اتفاقات سال ۲۰۱۵ میلادی و فاش‌شدن فسادهای گسترده در فیفا، به این امر پرداخته شده است که چگونه ممکن بود این نهاد به خاطر عملکرد

ماجرای مرگ دانش‌آموز اردبیلی برمی‌گردد که تلویزیون در گزارش‌هایی متعدد خبر از خودکشی او داد ولی علی دایی در اینستاگرام خبر از کشته‌شدن این دانش‌آموز داده بود. حالا حمید رسایی با کذب‌خواندن ادعای علی دایی خواستار برخورد با او شده و حتی برایش سؤال است که چرا کسی به علی دایی سیلی نمی‌زند. «آقای دایی این روزها صاف‌صاف می‌چرخد. من رقم پیش یکی از مسئولان عالی قضائی، گفتم آقا چه وضعی است؟ افکار عمومی پیش خودش چه می‌گوید؟ من حمید رسایی هم از خودم می‌پرسم این دایی اگر دروغ می‌گوید چرا یکی نمی‌زند در گوشش؟ کل‌محمدی اگر دروغ می‌گوید چرا یکی نمی‌زند در گوشش؟ حالا علی کریمی آن طرف آب است، همه چیزش را فروخته و رفته. اینها که هنوز اینجا هستند… این بحث برای یک ماه و نیم پیش است. مسئول عالی قضائی به من گفت مصوبه شورای عالی امنیت ملی است که با اینها برخورد نشود. قرار شده دو کمیته تشکیل شود. این افراد فراخوانده شوند و از آنها توضیح بخواهند و تذکر دهند». رسایی ولی می‌گوید مصوبه شورای عالی امنیت ملی را هم قبول ندارد و حتی جرم علی دایی را هم پیش از محاکمه و بررسی اعلام می‌کند و او را به تشویش اذهان عمومی متهم می‌کند. او می‌گوید: «به آقای مسئول گفتم که اولاً چنین مصوبه‌ای غلط است، معلوم است که چنین مصوبه‌ای با ضرورت‌های جامعه و اصلاح این وضع تطبیق نمی‌کند. به علاوه اینکه تشکیل کمیته برای قبل از جرم است. این آدم (علی دایی) جرم را مرتکب شده است، او تشویش اذهان عمومی کرده است، فتنه‌گری کرده است. دیگر در چنین شرایطی نباید منتظر آن کمیته‌ها باشید، باید اقدام کنید».

اصرار عجیب حمید رسایی برای برخورد با علی دایی، سیلی‌زدن به او و برخورد با این چهره بین‌المللی در شرایطی صورت گرفته که در وضعیت کنونی اظهارنظرات افراطی بیش از آنکه به اصلاح امور بینجامد، به وخامت اوضاع دامن می‌زند. اینکه درست بعد از اقدام سنجیده اخیر مینی بر بازگرداندن خانواده علی

اخبار برگزیده

آل‌کنیتر سما به پرسپولیس پیوست

مهاجم تیم فوتبال پرسپولیس که بعد از مصدومیت قرارداد خود را فسخ کرده بود، با این باشگاه دوباره قرارداد امضا کرد. به گزارش ایسنا، عیسی آل‌کنیتر که بعد از حضور در پرسپولیس با پارگی رباط صلیبی مواجه شده بود، قرارداد خود را با این باشگاه فسخ کرد تا بازیکن جدیدی جای او را بگیرد. آل‌کنیتر در ادامه پای خود را به تیغ جراحی سپرد و بعد از طی‌کردن دوران مصدومیت حالا آماده مسابقات شده است. این بازیکن در روزهای اخیر مذاکراتی با باشگاه پرسپولیس انجام داد و در نهایت صبح دیروز قرارداد خود را برای شش ماه به امضا رساند تا دوباره بازیکن پرسپولیس شود.

تلویزیون روی اعصاب مخاطب

بخش رقابت‌های فوتبال خارجی از دیرباز تاکنون یکی از برنامه‌های مهم تلویزیون برای مخاطبان ایرانی بوده است؛ چه بازی‌های داخلی که این روزها تحت عنوان لیگ برتر برگزار می‌شود و چه دیدارهایی که از لیگ‌های معتبر و مختلف اروپایی به تصویر کشیده می‌شوند. به گزارش فرارو، اگرچه بسیاری از بازی‌های خارجی که تلویزیون پخش کرده چندان دردمندری برای مخاطب از لحاظ بصری به وجود نیاورد (بدون درنظرگرفتن سانسورهای رایج)، ولی از اواخر فصل گذشته تا رقابت‌های همین فصل لیگ برتر انگلیس، شرایط عوض شده و تلویزیون با شیوه‌ای عجیب بازی‌های لیگ برتر انگلیس را پخش می‌کند. این موضوع بر کسی پوشیده نیست که حق پخش بازی‌های لیگ برتر انگلیس حسابی گران است و کمتر کشور یا شبکه تلویزیونی توان خرید آن را دارد. با وجود این، تلویزیون در تلاش بود تا از طریق راه‌های نه‌چندان رایج، این بازی‌ها را بدون کمترین قطعی به دست مخاطب برساند؛ رویه‌ای که حالا تغییر کرده و مشخصا پخش این بازی‌ها ساده نیست. در واقع فیدفرکانسی که تلویزیون ایران پیش از این از طریق آن بازی‌های لیگ برتر انگلیس را پخش می‌کرد، به‌تازگی با قراردادن کدهای ناگهانی روی تصاویر موجب غافلگیری می‌شود و همین امر باعث می‌شود تا مدام مسئولان تلویزیون بازی‌های لیگ برتر انگلیسی که به صورت زنده تصمیم به پخش آنها را گرفته‌اند، قطع کنند و رو به پخش تصاویر آرشویی و تکراری بیاورند. موضوعی که حسابی روی اعصاب مخاطب رفته و نمونه‌اش بارها دیده شده است.

بهترین فصل سنگربان پرسپولیس؛ بیرو تسلیم‌نشدنی در پنالتی

علیرضا بیرانوند با مهار ضربه پنالتی هم کلین‌شیت کرد و هم آمار خود را بهتر از قبل کرد. به گزارش فوتبال ۳۶۰، پرسپولیس با پیروزی ۲ بر صفر مقابل گل‌گهر موقعیت خود را در صدر جدول مستحکم‌تر از قبل کرد. این پیروزی در شرایطی حاصل شد که علیرضا بیرانوند در دقایق ابتدایی بازی موفق به مهار ضربه پنالتی امین پورعلی شد تا نقش بسزایی در پیروزی پرسپولیس داشته باشد.

بیرانوند شکست‌ناپذیرترین دروازه‌بان در پنالتی

علیرضا بیرانوند که معروف‌ترین مهار پنالتی تاریخ فوتبال ایران را برابر کریس رونالدو انجام داده، حالا آمار فوق‌العاده‌ای در گرفتن پنالتی دارد. بیرانوند در شرایطی پنالتی پورعلی را گرفت که هر هفت ضربه قبلی پنالتی که پرسپولیس در لیگ برتر متحمل شده بود، وارد دروازه این تیم شد و آخرین بار بیرانوند در آخرین فصل حضور خود قبل از رفتن به فوتبال اروپا پنالتی علی کریمی را در دربی مهار کرده بود. در تاریخ لیگ برتر تنها ۵۳ درصد پنالتی‌هایی که به دروازه بیرانوند شلیک شده، گل شده و بهترین آمار را دارد. پس از بیرانوند، مهدی رحمتی در ۵۷ درصد پنالتی‌ها تسلیم شده و محمد مصوبی ۵۹ درصد پنالتی‌ها را گل خورده و از این نظر بهترین آمار نزد این سه دروازه‌بان است. بیرانوند به‌جز پنالتی پرتغال در جام جهانی، پنالتی‌های عمان و کامبوج را در دیدارهای ملی مهار کرده است و از این نظر در تاریخ تیم ملی دروازه‌بانی ممتاز محسوب می‌شود.

بیرانوند در مجموع ۵ درصد از دروازه‌بان برتر تاریخ

علیرضا بیرانوند با بسته نگه‌داشتن دروازه‌اش در ۵۶ درصد مسابقات، بهترین عملکرد را در تاریخ لیگ برتر داشته است. این دروازه‌بان تا پیش از این هفته با ۹۵ کلین‌شیت در کنار محسن فروزان در رده پنجم بیشترین کلین‌شیت در تاریخ لیگ برتر بود. دیدار پرسپولیس و گل‌گهر علاوه بر حساسیت جدول رده‌بندی نبرد غیرمستقیم بین دروازه‌بان‌های دو تیم هم بود؛ جایی که محسن فروزان دو بار دروازه‌اش باز شد ولی بیرانوند باز هم خوش درخشید و توانست دروازه‌اش را بسته نگه دارد. این دروازه‌بان با ۹۶ کلین‌شیت به تنهایی در رده پنجم بیشترین کلین‌شیت در تاریخ لیگ برتر قرار گرفته است. بیرانوند در رقابت نزدیک دروازه‌بان‌ها در این فصل صدرنشین جدول کلین‌شیت است. این دروازه‌بان ۱۰ بار موفق به بسته نگه‌داشتن دروازه‌اش شده که این بهترین عملکرد بیرانوند در تاریخ لیگ برتر است. سنگربان پرسپولیس پیش از این در لیگ هفدم‌ها تا پایان هفته ۱۴، ۹ بار دروازه‌اش را بسته نگه داشته بود که در این فصل عملکردی بهتر از ادوار قبلی به ثبت رساند.

طارمی چهارمین گل‌زن برتر سال ۲۰۲۲ اروپا شد

مهاجم تیم ملی فوتبال ایران در رده چهارم بهترین گل‌زنان اروپا در سال ۲۰۲۲ میلادی قرار گرفت. به گزارش ایرنا، با پایان سال میلادی اتحادیه فوتبال اروپا (یوفا) رده‌بندی برترین گل‌زنان شاغل در این قاره در رده‌های ملی و باشگاهی را اعلام کرد. در این رده‌بندی کیلیان ام‌پابه مهاجم فرانسه و پاری‌سن‌ژرمن با ۵۶ گل در رده نخست قرار گرفته است. ارلینگ هالند و روبرت لواندوفسکی هم در رده‌های دوم و سوم ایستاده‌اند. مهدی طارمی مهاجم تیم ملی ایران که در پورتو بازی می‌کند هم با ۳۷ گلی که در این سال به ثمر رساند، چهارمین گل‌زن برتر ۲۰۲۲ در قاره اروپا لقب گرفته است. بازیکنان بزرگی مثل لیونل مسی، هری کین، کریم بنزما و نیمار در این سال کمتر از طارمی گل زده‌اند.

رده‌بندی برترین گل‌زنان فوتبال اروپا در سال ۲۰۲۲ میلادی به ترتیب زیر است:

کیلیان ام‌پابه (پاری‌سن‌ژرمن/فرانسه) ۵۶ گل در ۵۶ بازی
ارلینگ هالند (دورتموند و منچسترسی‌تی/نروژ) ۴۶ گل در ۴۳ بازی
روبرت لواندوفسکی (بایرن‌مونخ و بارسelونا/لهستان) ۴۲ گل در ۵۱ بازی
مهدی طارمی (پورتو/ایران) ۳۷ گل در ۵۱ بازی
کریستوفر اوتنکو (لا‌لیگز/فرانسه) ۳۷ گل در ۵۸ بازی
لیونل مسی (پاری‌سن‌ژرمن/آرژانتین) ۳۵ گل در ۵۱ بازی
ریکاردو گومز (پارنرتزان) ۳۵ گل در ۵۱ بازی
هری کین (تاتنهام/انگلیس) ۳۵ گل در ۶۲ بازی
آمال یگیرنکو (بوده/نروژ) ۳۴ گل در ۴۶ بازی
کریم بنزما (رنال‌مادیر/فرانسه) ۳۳ گل در ۳۹ بازی
سادیو مانه (لیورپول و بایرن‌مونخ/سنگال) ۳۳ گل در ۶۲ بازی
نیمار (پاری‌سن‌ژرمن/برزیل) ۳۲ گل در ۴۳ بازی
وسام بن یدر (موناکو/فرانسه) ۳۰ گل در ۴۸ بازی
روزنامه اوجوگو چاپ پرتغال هم به مناسبت پایان سال میلادی، تیم منتخب سال ۲۰۲۲ لیگ این کشور را برگزیده و طارمی را به عنوان بهترین بازیکن این لیگ معرفی کرده است.

فوتبال در امروز

برتفورد – لیورپول ۲۱:۰۰
مون‌پلیه – مarse ۲۱:۳۰

✪ **دکترای حقوق بین‌الملل عمومی**
پژوهشگر میهمان پژوهشکده مطالعات استراتژیک خاورمیانه